

Rovviltnemnda i region 1  
c/o Fylkesmannen i Vestland, Njøsavegen 2  
6863 LEIKANGER

Trondheim, 12.01.2021

Dykkar ref.:  
[Dykkar ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):  
2019/6261

Sakshandsamar:  
Kjell Vidar Seljevoll

## Ekstraordinært uttak av stasjonær ulv i rovviltregion 1

Med heimel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldlova) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta) § 13, jf. §§ 1 og 3, iverksette Miljødirektoratet av eige tiltak skadefelling av ein (1) ulv innanfor eit nærmare avgrensa område i Vestland fylke. Miljødirektoratet v/Statens naturoppsyn (SNO) har ansvaret for fellingsforsøket. Fellingsforsøket blir iverksett for å forhindre framtidig skade av ulv på husdyr i området.

Vi viser til dialog med Rovviltnemnda i region 1, Statsforvaltaren i Vestland og Stein Mortensbakke (fellingsleiar både ved skadefellingsforsøk og ved lisensfelling i området). Og vidare til skriv frå Vestland Bondelag, Sogn og Fjordane Sau og Geit, og Sogn og Fjordane Bonde- og Småbrukarlag datert 5. januar 2021, og til tidlegare løyver til felling av ulv i det aktuelle området i løpet av beitesesongane 2018, 2019 og 2020 gjeve av Fylkesmannen i Vestland og Miljødirektoratet, samt vedtaka frå Rovviltnemnda i region 1 om kvote for lisensfelling av ulv i området.

### Bakgrunn

Statens naturoppsyn (SNO) har dokumentert at ein ulv er revirmarkerande i eit område innanfor kommunane Fjaler, Hyllestad, Høyanger og Sunnfjord i Vestland fylke. Den aktuelle ulven med ID V821 har vore i Vestland fylke i dei tre beitesesongane 2018, 2019 og 2020, og det er registrert skader av ulv på sau i området i alle dei tre beitesesongane. Siste skade på sau er registrert i Hyllestad kommune med funndato 9. desember 2020.

I Rovdata sin ulvekalkulator er ulven med ID V821, oppgitt å være ein einsleg stasjonær ulv. Ulven er født i Kesberg reviret og har ikkje genetikk som gjer den særskilt verdfull. Fylkesmannen i Vestland har gjeve ei rekke løyver til felling av ulven, og rovviltnemnda har årleg opna for lisensfelling av ulv i området, men ingen har til denne tid klart å få felt ulven.

### Lovgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldlova)<sup>1</sup> og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta)<sup>2</sup> dannar den juridiske ramma for Miljødirektoratet sitt vedtak i saka.

<sup>1</sup> <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100?q=naturmangfoldloven>

Naturmangfoldlova sitt formål (§ 1) lyder:

*«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»*

Etter naturmangfoldlova § 5 er det eit mål at artene og deira genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene førekjem i levedyktige bestandar i sine naturlege områder. Tiltak etter naturmangfoldlova skal likevel avvegast mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Ei slik avveging skal ikkje medføre at målet i § 5 fell vekk, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en anna måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vore det einaste forholdet å vurdere, jf. prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Naturmangfoldlova § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskrifta og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i rovviltregionane.

Etter naturmangfoldlova § 7 skal prinsippa i lovas §§ 8 til 12 leggest til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldlova §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt seinare i vedtaket. § 11 blir ikkje vurdert som relevant for denne saken.

Det vises til naturmangfoldlova § 18 første ledd b), jf. rovviltforskrifta § 13, jf. §§ 1, 2 og 3, der det står:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

*Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...)  
b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)*

*Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.*

Vidare set vi hit følgande frå rovviltforskrifta:

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

*Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.*

*Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.*

Rovviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

*Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for*

---

<sup>2</sup> <https://lovdata.no/sok?q=rovviltforskriften>

*bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6.(...)*

*For vedtak etter denne paragraf kan Miljødirektoratet i særlige tilfeller bestemme at fellingsoppdrag skal gjennomføres i regi av offentlig myndighet. Tilsvarende kan direktoratet eller den direktoratet bemyndiger som alternativ til felling iverksette særskilte tiltak for å skremme eller avskrekke bestemte individer av rovvilt fra uønsket adferd. (...)*

#### Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:

Det nasjonale bestandsmålet for ulv er 4-6 ynglingar av ulv i Norge, der 3 skal ha skjedd i revir som i sin heilhet ligg i Norge. Ynglingar utanfor ulvesona skal medreknast, og der ein del av reviret ligg i Sverige skal desse medreknast med ein faktor på 0,5. For meir informasjon viser vi til Inst. 330 S (2015-2016)<sup>3</sup>.

Direktoratet viser til Representantforslag 163 S (2010-2011)<sup>4</sup>, og Stortinget si behandling av dette den 17. juni 2011 der det blei inngått eit nytt einstemmig rovviltforlik. Av rovviltforliket i 2011 går det fram i innleiinga at norsk rovviltforvaltning framleis skal skje innanfor ramma av naturmangfaldlova og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettinga etter rovviltforliket av 2004, og den vidare oppfølging av dette.

Forliket sine punkt 2.2.4 og 2.2.5 gjev Direktoratet ei rolle med å vurdere om og eventuelt kvar ekstraordinære uttak av rovvilt skal prøvast. Tiltaket er aktuelt dersom lisensfelling ikkje gjev resultat.

#### **Kunnskapsgrunnlaget**

Rovdata har ansvar for formidling, drift og utvikling av Det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandane til alle forvaltningsledd. Ulvebestanden overvakast ved å dokumentere tall på familiegrupper og revirmarkerende par i Skandinavia, og i Norge reknast alle individ i familiegrupper og tall på ynglingar. Overvakinga blir utført i perioden 1. oktober til 31. mars.

Rovdata har 2. juni 2020 publisert endeleg bestandsstatus for ulv i Skandinavia for vinteren 2019/2020. Det er registrert i alt 45 familiegrupper av ulv i Skandinavia, derav 6 heilnorske og 5 familiegrupper i grenserevir. Det er vidare registrert 26 revirmarkerende par, derav 5 i Norge og 4 grenseoverskridande revir. Sett til det totale talet på familiegrupper og revirmarkerende par i Skandinavia har talet ulv auka siste sesong.

Bestandsrapporten angir at det er registrert 6 heilnorske ynglingar og 5 ynglingar i grenserevir. Alle revir er registrert i norsk ulvesone, med unntak av det revirmarkerande paret i Spekedalen (felt ved skadefelling 20. november 2019), og det revirmarkerande paret i Deisjøenreviret som var etablert i områder som var dels innanfor og dels utanfor ulvesonen.

Det berekna talet ynglingar i Norge er 8,5 ynglingar inkludert grenserevir, noko som er over det nasjonalt fastsette bestandsmålet på 4-6 årlege ynglingar i Norge, derav minst 3 heilnorske ynglingar. Det blei registrert 8 ynglingar av ulv i Norge registreringssesongen 2018/2019.

<sup>3</sup> <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstillinger/Stortinget/2015-2016/inns-201516-330/?lvl=0>

<sup>4</sup> <https://www.stortinget.no/Global/pdf/Representantforslag/2010-2011/dok8-201011-163.pdf>

I samsvar med gjeldande kunnskap om den samla belastninga ulvebestanden blir utsett for jf. naturmangfaldlova § 10, er det i perioden frå 1. juni 2020 til dags dato registrert 24 døde ulvar i Norge, derav 19 er felt på lisensfelling, fem er felt på skadefelling.

Når det gjelder føre-var-prinsippet, jf. naturmangfaldlova § 9, er dette mest aktuelt i saker og situasjonar der ein ikkje har tilstrekkeleg kunnskap tilgjengeleg. Etter Miljødirektoratets syn er ikkje dette tilfelle i denne saken.

#### Regional forvaltningsplan for rovviltregion 1

Heile rovvilt region 1 er beiteprioritert område. Det er følgeleg ikkje mål om ynglande bestand av ulv i regionen.

#### Skadebildet i det aktuelle området

Det er påvist i alt 32 sau og lam dokumentert eller antatt skada/drepe av ulv i Vestland fylke dei tre siste beitesesongane. Fylkesmannen (no Statsforvaltaren) i Vestland har samla erstatta i underkant av 500 sau/lam som drepne av ulv i fylket i treårsperioden. Alle desse påviste og erstatta skadetilfella er med stort sannsyn tilknytt den same ulven som no er etablert i områda innanfor kommunane Fjaler, Hyllestad, Høyanger og Sunnfjord.

#### **Miljødirektoratets vurdering**

Miljødirektoratet legg til grunn at den nasjonalt fastsette ulvesona, som er vedtatt av Stortinget og fastsett i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 2 d, og implementering av dette i den regionale forvaltninga, har innarbeida dei faktorane som er nedfelt i naturmangfaldlova § 12. Dette inneberer at avgrensinga av forvaltningsområdet er gjort ut frå ei samla vurdering, og at løysinga som er vald forventast å gje det beste samfunnsmessige resultatet.

Det aktuelle området som ulven har slått seg ned i, og markera revir i, er langt utanfor den fastsette ulvesona, og er i følge forvaltningsplanen for rovvilt i region 1 beiteprioritert område. Det har vore observasjonar og skadar av ulv i det aktuelle området dei tre siste beitesesongane (2018-2020). Sporfunn som er gjort tilseier at den aktuelle ulven er ein einsleg stasjonær ulv. Det at ulven er registrert som revirhevdande tilseier at den ikkje lenger er på vandring, og at det er lita vona om at denne ulven nokon gong vil kunne ta seg attende til ulvesona.

Det er påvist skadar på sau i området, seinast i desember 2020. Etablering av ulv i det aktuelle området, utgjer etter vår vurdering eit betydeleg skadepotensial for sau på utmarksbeite også dei kommande beitesesongane, dersom ulven ikkje blir felt.

Det er vedtatt lisensfelling av inntil 3 enkeltindivid av ulv i region 1 denne sesongen. Gjenværande kvote er per i dag to ulvar. Eventuell felling av ulv som følgje av dette vedtaket, skal belastast lisensfellingsskvoten for ulv i region 1. Forholdet opp mot den pågåande lisensfellinga, er drøfta med leiar i Rovviltnemnda i region 1, Fylkesmannen i Vestland, og fellingsleiar Stein Mortensbakke forut for vårt vedtak. Vi konstatera at lisensfellinga av ulv ikkje har resultert i felling dei to føregåande vintrane og heller ikkje til no denne vinteren. Vær og føreforhold har vore og er ei stor utfordring for dei som har forsøkt å felle ulven. Det er no meldt om snø i området, som vil være eit føremon ved fellingsforsøk.

Direktoratet finn at det er grunnlag for å gjere vedtak om ekstraordinært uttak av ulven, med bruk av Statens Naturoppsyn. Vi har vurdert at det ikkje føreligg noko anna tilfredsstillande løysning enn å iverksette fellingsforsøk. Skadehistorikk og skadepotensiale for sau er gitt betydeleg vekt i vurderinga. Bestandssituasjon for ulv og geografisk differensiering nedfelt i forvaltningsplan for regionen er andre moment som direktoratet har vektlagt i si vurdering. Eit slikt uttak av ein ulv vurderast ikkje å være til skade for ulvebestandens overleving, eller å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for ulv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4.

Statens Naturoppsyn nyttar oftast helikopter når det blir utført ekstra ordinære uttak av rovvilt, og dette kan også bli aktuelt denne gongen. Bruk av laus hund (også laus, på drevet halsande hund), er av direktoratet vurdert som hjelpemiddel som kan nyttast til dette fellingsforsøket.

### Konklusjon

Ut frå vurderingane ovanfor og med heimel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfald (naturmangfaldlova) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta) § 13, jf. §§ 1 og 3, gir Miljødirektoratet av eige tiltak skadefellingsløyve for ein (1) ulv innanfor eit nærmare avgrensa område i Vestland fylke.

### Følgjande vilkår gjeld for skadefellingsløyvet:

1. Skadefellingsområdet er avgrensa til Hyllestad, Fjaler, Høyanger og Sunnfjord kommunar.
2. Miljødirektoratet v/Statens Naturoppsyn har ansvaret for gjennomføringa av fellingsforsøket. Fellingsforsøket skal utførast i tråd med fastsett instruks for det statlege fellingslaget ved uttak av vilt (vedlagt).
3. Vedtaket gjeld for tidsrommet 12. januar 2021 - 17. januar 2021
4. Miljødirektoratet kan til ein kvar tid endre eit eller fleire av vilkåra, eller trekke tilbake fellingsløyvet.

### Saksopplysning

Eit slikt uttak av eige tiltak er ikkje eit enkeltvedtak. Forvaltningslova sin ordlyd om klage kjem dermed ikkje til bruk i denne saka, jf. naturmangfoldloven § 18 tredje ledd.

Helsing  
Miljødirektoratet

*Dette dokumentet er elektronisk godkjend*

Knut Morten Vangen  
seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll  
seniorrådgiver

Tenk miljø - vel digital postkasse frå e-Boks eller Digipost på [www.norge.no](http://www.norge.no).

Kopi til:

|                                   |                       |      |                  |
|-----------------------------------|-----------------------|------|------------------|
| Fjaler kommune                    | Boks 54               | 6961 | Dale I Sunnfjord |
| Fylkesmannen i Vestland           | Njøsavegen 2          | 6863 | LEIKANGER        |
| Hyllestad kommune                 | Hyllestad kommunehus  | 6957 | Hyllestad        |
| Høyanger kommune                  | Boks 159              | 6991 | Høyanger         |
| Klima- og miljødepartementet      | Postboks 8013 Dep     | 0030 | OSLO             |
| Landbruks- og<br>matdepartementet | Postboks 8007 Dep     | 0030 | OSLO             |
| Mattilsynet                       | Postboks 383          | 2381 | Brumunddal       |
| Sunnfjord kommune                 | Postboks 338          | 6802 | FØRDE            |
| Vest politidistrikt               | Postboks 85           | 6901 | FLORØ            |
| Vestland Bondelag                 |                       |      |                  |
| Landbruksdirektoratet             | Postboks 1450 Vika    | 0116 | OSLO             |
| Statens naturoppsyn               | Postboks 5672 Sluppen | 7485 | TRONDHEIM        |

Vedlegg

1 Fellingsinstruks versjon 2